

vexilotogie

110

ISSN 1211-2615

ZPRAVODAJ VEXILOLOGICKÉHO KLUBU V PRAZE 3

vexilotogie

118

ISSN 1211-2615

ZPRAVODAJ VEXILOLOGICKÉHO KLUBU V PRAZE 3

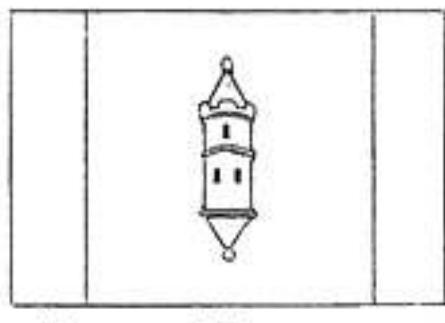
Karel Černý

NOVÉ PRAPORY ZÁPADOČESKÝCH OBCÍ

Dobřany

Původní městský prapor tvořil list se dvěma stejně širokými vodorovnými pruhů – bílým a modrým. Změnu přinesla Vyhláška zastupitelstva Dobřan č. 3/1995 o používání městských symbolů, schválená městským zastupitelstvem dne 22. června 1995. V § 5 „Městský prapor“ se v odstavci 1 piše: „Byl přidělen dne 14. června 1995 starostovi města Dobřan na půdě Parlamentu ČR Rozhodnutím č. 51 předsedy Poslanecké sněmovny ze dne 9. května 1995 o udělení znaků a praporů obcím a městům.“ Odstavec 2 se věnuje popisu městského praporu: „list tvoří pole – žerďové a vlající pole jsou bílá, střední čtvercové je modré. Poměr polí je 1:4:1. Na střed modrého pole je položena bílá okrouhlá věž s cimbuřím a třemi černými okny (1+2) a s červenou kuželovou střechou se zlatou makovicí, stejná střecha vyrůstá ze základny. Poměr šířky k délce listu je 2:3.“ Autorem praporu (obr. 1) je pracovník městského úřadu Jaroslav Rožánek.

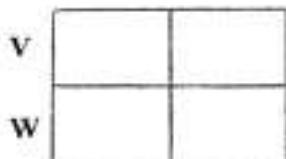
Paragraf 6 vyhlášky o používání symbolů města hovoří o tom, že trvale mohou být městským praporem označeny budovy městského úřadu a ostatní veřejné budovy a objekty v přímé správě MěÚ. Městský prapor mohou používat nebo jím označovat majetek jiné podniky, organizace, instituce, fyzické nebo právnické osoby jen se souhlasem starosty. Použití k prezentaci města na výrobcích a zboží či pro jiné komerční účely je umožněno za úhradu. Městský prapor je dále povoleno používat při významných státních svátcích a významných dnech ČR, města Dobřan a místních částí Šlovice a Vodní Újezd a při zvlášť významných akcích pořádaných městem nebo regionem. Obdoba těchto pravidel platí i pro městský znak. Vyhláška uplatňuje i sankce za porušení jejího znění a odkazuje se na zákon č. 367/1990 Sb. o obcích, zákon č. 71/1967 Sb. o správném řízení a zákon č. 200/1990 Sb. o přestupcích.

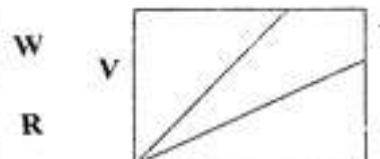
Obr. 1

Horní Bříza

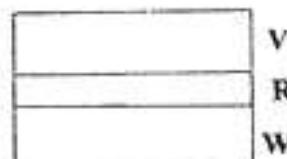
Autor tohoto článku byl tehdejším starostou Horní Břízy panem Monhartem a nově zřízenou heraldickou komisi obecního úřadu pověřen, aby ve stanoveném termínu předložil několik návrhů na městský prapor. Horní Bříza tehdy ještě nebyla městem, i když již měla podánu žádost o povýšení na město. Zajimavostí bylo, že se v téže době tvořil i městský znak, a ačkoliv heraldici tvrdí, že prapor musí vycházet ze znaku, vexilog je názor, že tento postup může být vhodný, nikoliv bezpodminečně nutný. Karel Černý tedy bez představy budoucího znaku vycházel z požadavku, aby byly použity barvy, které se z hlediska tradice a historie vážou k Horní Bříze: zelená (symbolizuje břízu jako strom v názvu), bílá (představuje kaolin, jeho těžbu a zpracování společnosti Západočeské kaolinové a keramické závody, a.s. Horní Bříza) a konečně červená (znázorňuje historicky dokladovaný potok červeného zabarvení a původní název spodní části Horní Břízy). Karel Černý vytvořil na dvacet návrhů, z nichž vybral pět

Obr. 2

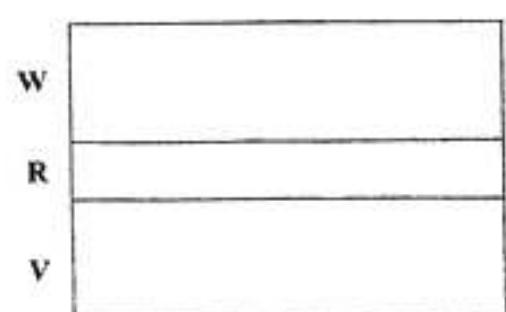

Obr. 3

Obr. 4

nejlepších a ty pak předložil heraldické komisi. Hned v prvním návrhu (obr. 2) byl inspirován vyobrazením jiných městských a obecních praporů v plzeňském regionu, jako jsou Plzeň, Město Touškov, Manětín či dřívější prapor Kralovic. Ty všechny jsou čtvrcené a v případě přijetí tohoto vyobrazení dalšími obcemi okresu Plzeň – sever by se dalo hovořit o jakési okresní tradici. Pro tuto variantu zvolil v horním rohu zelené pole, v horním cípu bílé pole, v dolním rohu opět bílé pole a v dolním cípu červené pole. Další návrh (obr. 3) byl poněkud atraktivnějšího pojetí a inspirace přišla z reklamní igelitové tašky. Tento návrh lze popsát takto: zelený rovnoramenný trojúhelník má vrcholy v horním rohu, v dolním rohu a zasahuje do dvou třetin délky horního okraje. Červený trojúhelník má vrcholy v dolním cípu, v dolním rohu a ve dvou třetinách vlajícího okraje od dolního cípu. Vzniklý lichoběžník mezi oběma trojúhelníky je bílý. Každá barva zaujímá přesně jednu třetinu plochy listu. Ačkoliv měl tento návrh v předběžných jednáních nejvíce příznivců, schválilo nakonec obecní zastupitelstvo třetí nejjednodušší návrh (obr. 4) v podobě tří vodorovných pruhů ve vzájemném poměru 2:1:2 a v pořadí barev zelená (bříza), červená (potok) a bílá (kaolin). Tato varianta však při schvalování parlamentní heraldickou komisí doznala změny z důvodu podoby a možné záměny s jiným obecním praporem (Žilina nebo Trnava – nikoliv na Slovensku), a byly proto přehozeny krajní pruhy. Dne 1. února 1995 byl městu Horní Bříza udělen parlamentní heraldickou komisí znak a prapor (obr. 5). Prapor

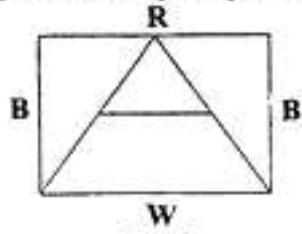
Obr. 5

• (obr. 4) v podobě tří vodorovných pruhů ve vzájemném poměru 2:1:2 a v pořadí barev zelená (bříza), červená (potok) a bílá (kaolin). Tato varianta však při schvalování parlamentní heraldickou komisí doznala změny z důvodu podoby a možné záměny s jiným obecním praporem (Žilina nebo Trnava – nikoliv na Slovensku), a byly proto přehozeny krajní pruhy. Dne 1. února 1995 byl městu Horní Bříza udělen parlamentní heraldickou komisí znak a prapor (obr. 5). Prapor

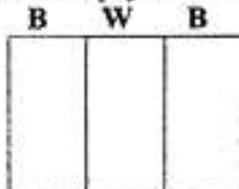
má tento popis: „List tvoří tři vodorovné pruhy – bílý, červený a zelený v poměru 2:1:2. Poměr šířky k délce listu je 2:3.“

Kasejovice

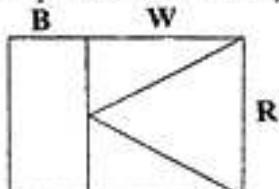
V roce 1997 se na autora článku obrátila starostka obce Kasejovice paní Čárová a pozvala ho na jednání obecní rady ve věci utvoření a používání obecního praporu. Karel Černý nabídku přijal a vytvořil několik návrhů, z nichž mnohé vycházely z obecního znaku. Do nejužšího výběru byly nakonec vybrány 4 návrhy v různém pojetí. Modernější pojetí představoval modrý list

Obr. 6

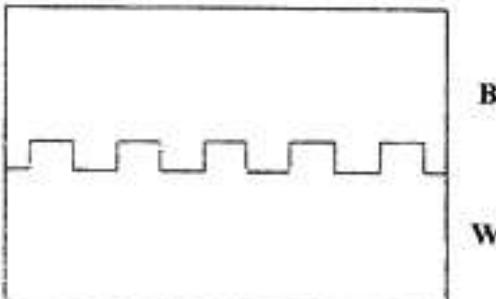
Obr. 7

Obr. 8

(obr. 6) s rovnoramenným trojúhelníkem, jehož vrcholy byly v dolním rohu, dolním cípu a v jedné polovině horního okraje. Trojúhelník byl uprostřed vodorovně rozdělen na dvě části: horní červený trojúhelník a spodní bílý lichoběžník. Klasická představa spočívala ve třech stejně širokých svislých pruzích v pořadí barev modrá, bílá, modrá (obr. 7). Tato varianta byla zamítnuta z důvodu podoby s vlajkou Guatemały. Abstraktní pojetí zastupoval návrh (obr. 8) s pomyslným písmenem „K“, které bylo tvořeno modrým svislým pruhem o šířce 1/3 délky listu v žerd'ové části a rameny červeného rovnoramenného trojúhelníku položeného na zbývající bílé pole ve vlajici části. Červený trojúhelník měl vrcholy v horním cípu, dolním cípu a třetím vrcholem se dotýkal modrého pruhu. Ramena s modrým pruhem tak tvorila zmíněné „K“ jako Kasejovice. Pro vítěznou variantu (obr. 9), která byla tvořena spiše v heraldickém pojetí a znázorňuje hradbu z obecního znaku, hlasovalo 11 z 15 možných obecních radních. Kasejovický prapor má tedy dva vodorovné pruhy, modrý a bílý. Pruh k sobě přiléhají do sebe zapadajicími zuby a každý pruh zaujímá 50 procent plochy listu. Horní modrý pruh má čtyři stejně široké zuby rovnající se 1/10 délky listu a dva poloviční, jeden u žerd'ového okraje a jeden u vlajicího okraje. Dolní pruh má pět stejně širokých zubů, každý o 1/10 délky listu. Jejich výška se rovná 1/10 šířky listu. Poměr šířky k délce listu je 2:3.

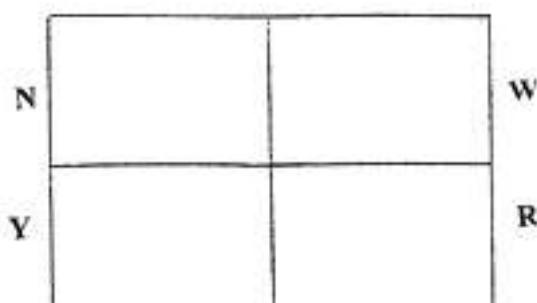
Prapor byl Kasejovicím přidělen předsedou Poslanecké sněmovny dne 4. června 1998.

Obr. 9

Město Touškov

Na chodbě touškovské radnice je vyvěšen text o historii obce, kde je i zmínka o praporu, ale bez jakéhokoliv popisu. Jinou informaci otiskla v okresních novinách Rozvoj v r. 1982 dr. Irena Bukačová v seriálu „Kolik máme měst“, kde uvedla, že rozeklaný městský prapor ze 16. století měl barvu černou a bílou. Této verzi odpovídají i dobové černobílé fotografie z přelomu 19. a 20. století, kde jsou skutečně vidět dlouhé prapory a korouhvce o dvou podélných pruzích ve světlém a tmavém odstínu. Černobílé prapory údajně dosud používají bývalí touškovští obyvatelé německé národnosti při

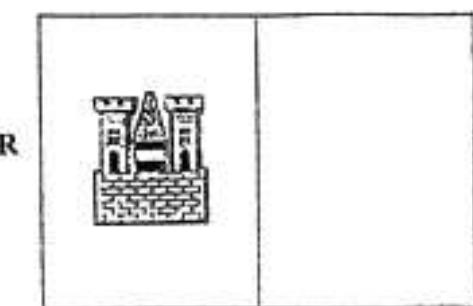
Obr. 10

svých oslavách. Také místní pamětníci pánové Schejbal a Lang potvrdili existenci černobílých praporů a nevyloučili možnost znaku na praporu. Jiný touškovský rodák a historik Jindřich Nacházel, který žil v Městě Touškově v letech 1921 až 1938, však měl v paměti jiný prapor. Ten byl čtvrcen po vzoru plzeňského praporu, ale se znakem uprostřed a je možné, že se jednalo o prapor používaný touškovským obyvatelstvem české národnosti. Přesné barvy a jejich pořadí si však J. Nacházel nepamatoval.. Nelze vyloučit, že si v paměti vybavil prapor Manětina, který tomuto popisu odpovídá. Právě do Manětína se J. Nacházel totiž ve svém mládí přestěhoval. I když se jednalo o ojedinělé tvrzení, autor tohoto článku se pokusil o rekonstrukci tohoto praporu a podle barev městského znaku (černá figura na zlatém podkladě a bílá figura na červeném podkladě) rozdělil barvy na prapor takto: černé pole v horním rohu, žluté v dolním rohu, bílé v horním cípu a červené v dolním cípu (obr. 10). Tuto podobu zveřejnila Vexilogie č. 39 a pravděpodobně podle ní se taková vlajka užívala 14. a 15. srpna 1993 při oslavách 450. výročí udělení městských práv Touškovu. Pouze v příčeli městského úřadu byl prapor proti zvyklostem doplněn městským znakem uprostřed listu. V roce 1997 byl prapor schválen podvýborem pro heraldiku PSP ČR. Protože se historicky existence takového praporu nedoložila, lze autora těchto řádků považovat za autora touškovského praporu.

Rokycany

Do roku 1995 používaly Rokycany jako městský prapor list tvořený třemi vodorovnými pruhy, červeným, bílým a červeným, s městským znakem uprostřed bílého pruhu. Nový prapor vešel v platnost obecně závaznou vyhláškou o užívání znaku, praporu, vlajky a korouhve města Rokycan, na které se městské zastupitelstvo v Rokycanech usneslo a která nabyla účinnosti 16. listopadu 1995. V jejím oddílu II o užívání praporu města se praví, že „prapor je tvořen listem pevně přichyceným k žerdi. List tvoří červené žerdové a bílé vlající pole. V červeném poli je čtvercový emblém se zdi, dvěma věžemi a figurou biskupa za černým štítkem se žlutým břevnem z městského znaku. Šířka emblému se rovná čtvrtině délky listu. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Prapor (obr. 11) byl schválen podvýborem pro heraldiku Parlamentu ČR dne 13. října 1995. Dále se dovidáme, že „na prapor nelze umisťovat text, obrazy, znaky, stuhu, smuteční závoje či jiné předměty, nelze jej také žádným způsobem svazovat. Prapor se umisťuje na důstojném místě na objektech a stožárech. Časové omezení pro vyvěšení praporu není stanoveno“. Zajimavostí je i uvedené užívání vlajky města, která má před praporem přednost, ale chybňím termínem v zákoně o obcích se

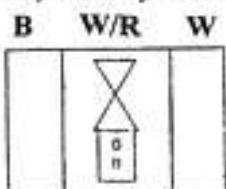
Obr. 11

hovoří o praporu jako městském symbolu a nikoliv o vlajce. Je přece nesmyslem, aby na stožáru vlála česká vlajka a vedle na žerdi městský prapor. Ale vratme se k oddílu III a k užívání vlajky města. „Vlajka má shodnou podobu jako prapor, je však připevněna k vlajkové šňůře, ke které se připevňuje úvazy“ a dále „pro použití vlajky platí shodné podmínky jako pro prapor“. Kuriozitou zůstává oddíl IV o používání korouhve města. Tento druh symbolu se již též nepoužívá a žádný zákon o něm v tomto smyslu nehovoří. I přesto rokyčanští tento symbol neopomněli a uvádí k němu, že „korouhve mají žerd' opatřenou kolmým zvláštním ráhnem, přichyceným jedním koncem k žerdi, které napíná list. Město Rokycany používá korouhev s přičným ráhnem, která má zavěšenou šňůru pod hrotem žerdě. Korouhev města v různých velikostech se umisťuje v reprezentačních prostorách města, malé korouhve se

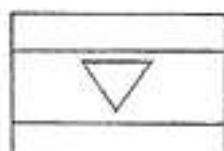
používají při oficiálních jednáních v prostorách radnice na stojánku na stole a dále se používají jako prezentace města.“ V oddile V se dovidáme o používání městských symbolů: „Používání městského znaku, praporu, vlajky, korouhvě jako součásti znaků, praporů a dalších symbolů jiných orgánů, organizací a zařízení, spolků, právnických a fyzických osob, schvaluje městská rada.“ V závěrečném ustanovení se pak piše, že zajištění výroby městských praporů, vlajek a korouhví provádí Městský úřad Rokycany.

Spálené Poříčí

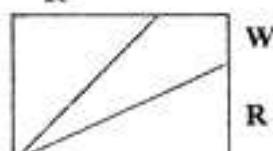
Když obecní rada zvažovala podání žádosti na jmenování obce Spálené Poříčí na město, padlo v úvahu i zavedení městského praporu. (Znak již Spálené Poříčí mělo.) K vyřešení tohoto problému došlo po dohodě s autorem tohoto článku, který vypracoval několik návrhů, z nichž šest předložil k výběru. I když není nutnou podmínkou, aby prapor vycházel z městského znaku, v tomto případě šlo o značnou specifickost, která se k tomuto prameni inspirace přímo nabízela. Ve znaku Spáleného Poříčí jsou mimo jiné v červeném poli tři bílé věže s černými kuželovými střechami a nad nimi tři bílé trojúhelníky otočené vrcholy dolů. Heraldicky představují stoupající kouř. Tak je ve znaku symbolizován někdejší rozsáhlý požár spáleného Poříčí. Autor tohoto článku věděl, že podvýbor pro heraldiku Parlamentu ČR z důvodu duplicity symboliky neschválí položení městského znaku na prapor. Proto zvolil pro

Obr. 12

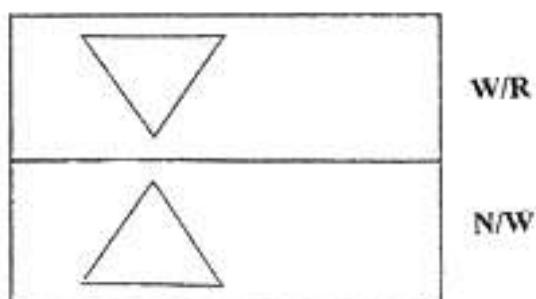

Obr. 13

Obr. 14

nezaměnitelnost praporu s prapory jiných měst a obcí atribut, kterým byla právě symbolika kouřící střechy. Na jeden z návrhů (obr. 12), který tvořil list se třemi svíslými pruhy v barvách modrá, červená a bílá a ve vzájemném poměru 1:2:1, položil do středního červeného pole bílou věžičku s černou střechou a nad ní bílý trojúhelník otočený vrcholem dolů. Jiná varianta (obr. 13) spočívala ve třech vodorovných pruzích, modrém, červeném a bílém, uprostřed listu byl položen bílý trojúhelník opět s otočeným vrcholem dolů. Další návrh (obr. 14) tvořil červený rovnoramenný trojúhelník s vrcholy v horním rohu a ve 2/3 horního okraje. Druhý červený trojúhelník byl položen jedním vrcholem do dolního rohu, druhým do dolního cípu a dalším do 1/3 vlajícího okraje. Mezi trojúhelníky vzniklý bílý čtyřúhelník měl představovat bílý kouř na ohněm ozářené obloze. Kouř byl nakloněn jakoby po směru větru, který by prapor rozevlál. Vybraný návrh praporu (obr. 15), který byl udělen předsedou Parlamentu ČR 1. prosince 1997 jako městský prapor Spáleného Poříčí, má tento popis: „list praporu tvoří dva stejně široké vodorovné pruhy, červený a bílý. V žerďové části červeného pruhu je bílý rovnoramenný trojúhelník vrcholem dolů, v žerďové části bílého pruhu je černý rovnoramenný trojúhelník vrcholem nahoru. Vrcholy jsou položeny v 1/3 délky listu, výška trojúhelníků se rovná 1/3 výšky listu, základna 1/3 délky listu. Poměr šířky k délce listu je 2:3“. Tento prapor se skutečně ve Spáleném Poříčí používá.

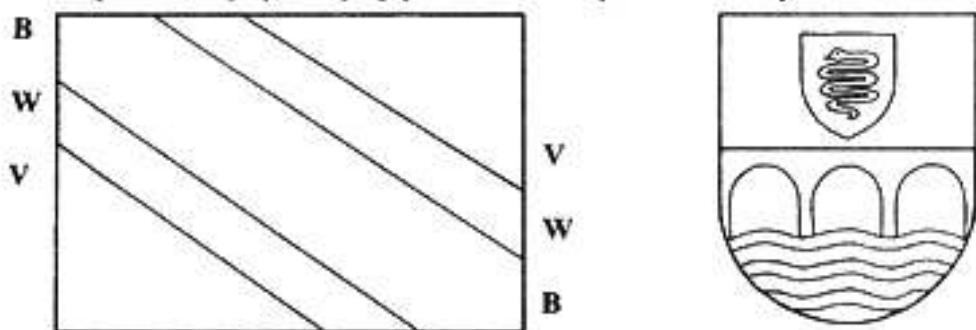
Obr. 15

Six new municipal flags in Western Bohemia were adopted in last five years. A new flag for Dobřany which replaced the traditional one (white over blue) was given to the mayor by the chairman of the Parliament on 14 June 1995. 20 proposals for the flag of Horní Bříza were made by the author of this article. The simplest design of white for kaolin over red for a brook over green for a birch-tree was chosen by the representatives of the municipality and approved by the Heraldry Commission on 1 February 1995. Karel Černý is also the author of the flag of Kasejovice which was given to the mayor on 4 June 1998 and which resembles the walls from the arms. The flag of Město Touškov could be influenced by the quartered flag of Pilsen and is said to be used by Czech citizens in 1920's and 1930's whereas the citizens of German origin preferred black over white flags. The Heraldry Committee confirmed the flag design for Město Touškov in 1997. The contemporary flag of Rokycany is described in a decree which came into force on 16 November 1995 after a vivid discussion in the Heraldry Commission on 13 October 1995. It replaced a flag of red over white over red with municipal arms in the middle. The mentioned decree even defines a municipal banner what is unusual in the Czech municipal vexillology. Triangles on the flag of Spálené Poříčí recall the smoke like the ones in municipal arms. The flag design was made by the author of this article and was approved on 1 December 1997.

ZNAK A PRAPOR ČERNOŽIC NAD LABEM

Černožice v okrese Hradec Králové používaly neoficiální znak již za časů první republiky. Při pokusu o jeho legalizaci podle zákona č. 367/1990 Sb. o obcích v roce 1997 však podvýbor pro heraldiku nesouhlasil s tím, aby znak obsahoval konkrétní podobu sochy sv. Jana Nepomuckého a navrhl variantu: „... v modrém štítě ze stříbrné a modré vody vyrůstající stříbrný most (bez soch a ratolestí). Nad ním červený štítek se stříbrným hadem“.

Na konečné variantě se stříbrným štítěm se shodla obecní rada na svém jednání v květnu 1997. Žádosti obce o přiznání znaku a praporu se zabýval podvýbor pro heraldiku dne 1. 10. 1997 a doporučil, aby symboly byly v navrhované podobě uděleny.

Popis znaku zni: „Ve stříbrném štítě tři modrá vlnitá břevna, z horního vyrůsta zelený most o třech obloucích, nad ním červený gotický štítek se stříbrným hadem šestkrát esovitě prohnutým hadem.“ Zároveň byl doporučen i prapor obce: „Zelený list se třemi kosými pruhy bílým, modrým a bílým v poměru 1:2:1. Šifka modrého pruhu je jednou třetinou šifky listu. Poměr šifky k délce je 2:3.“ Tyto symboly byly uděleny obci rozhodnutím č. 41 předsedy Poslanecké sněmovny ze dne 17. října 1997. Slavnostní udělení proběhlo 1. prosince 1997 v budově Poslanecké sněmovny v Praze.

Tři modrá vlnitá břevna symbolizují řeku Labe, zelený most představuje spojení obce se světem a odkazuje na skutečný most, který spojoval s Černožicemi s druhým břehem, po němž kdysi vedla hlavní cesta do Hradce Králové. Jeho barva symbolizuje spojení polních ploch na

pravém břehu s lučními a lužními porosty na břehu levém. Červený štít se stříbrným hadem pochází ze znaku Malešických z Černožic.

Barvy praporu vycházejí z barev znaku. Základní barva listu je zelená a odkazuje na staletou zemědělskou historii obce, pole, louky a lužní dubové lesíky. Kosmý modrý pruh představuje Labe a bílé pruhy, jež jej lemují, mouku mletou v mlýně na břehu Labe, „bílé zlato“ – cukr i sněhobílou přízi vyráběné v obci.

Petr Exner

Prameny: Korespondence obce s heraldickým podvýborem PSP ČR
Rozhodnutí č. 41 předsedy PS ze dne 17. října 1997
Udělovací listina symbolů obce ze dne 1. prosince 1997
Matějka, Jiří: Znak a prapor Černožice nad Labem, Černožický zpravodaj č. 4/97

The colours of the flag of Černožice in the region of Hradec Králové were taken from the arms. Green remembers the agricultural history of this municipality, fields, meadows, and oak forests. The diagonal blue stripe represents the Elbe whereas the white stripes stand for flour coming from mills at the river, sugar which is called white gold and snow-white yarn made in the municipality. The symbols were approved by the chairman of the Parliament on 17 October 1997.

2. ČESKÝ NÁRODNÍ VEXILOLOGICKÝ KONGRES

Ve dnech 8. až 10. září 2000 se v Ústí nad Labem uskutečnil 2. český národní vexilogický kongres. Jeho hostitelem byl výkonny redaktor zpravodaje Vexilogie Aleš Brožek. Na organizačním zajištění se rovněž podílel tajemník výboru pro kongresy Petr Exner. Kongresu se zúčastnilo 42 vexilogů (18 členů Vexilogického klubu z České republiky, 2 členové ze Slovenské republiky, 20 členů Německé společnosti pro vexilogii, předseda Polské vexilogické společnosti Alfred Znamierowski a Eva Turková ze Švédské), kteří si mohli vybrat mezi levným ubytováním na kolejích Univerzity J. E. Purkyně nebo dražším v hotelu Bohemia.

První účastníci dorazili do Ústí nad Labem již ve čtvrtek v odpoledních hodinách a v pátek dopoledne, aby nezmeškali vernisáž výstavy Vexilogie známá neznámá, již byl kongres slavnostně zahájen v Muzeu města Ústí nad Labem v 16 hodin. Přítomné přivítal vědecký tajemník muzea Václav Houšek, tlumočení do němčiny se ujal Jiří Tenora. Slovo pak dostal Aleš Brožek, který podrobněji pohovořil o přípravě výstavy a upozornil na některé zajímavé exponáty (podrobnější informaci o výstavě přinášíme v samostatné zprávě). O zpestření vernisáže se později postarali členové Spolku vojenské historie, kteří se dostavili před budovu muzea v dobových uniformách a vystřelili několik salv z pušek.

Ve večerních hodinách se sešel výbor Vexilogického klubu v učebně Univerzity J. E. Purkyně a projednal přípravu výroční členské schůze. Ostatní účastníci využili volného času na neformální setkání.

V sobotu ráno zahájil jednání druhého dne kongresu předseda Vexilogického klubu Ludvík Mucha. Po něm se ujal moderování prvního bloku přednášek Petr Exner. Uvedl přednášku Aleše Brožka Symboly politických stran v Československu v r. 1992 i vlastní vystoupení na téma 10 let obecní vexilogie. Poté hovořil Pavel Fojtík o problematice praporů

městských částí hlavního města Prahy, Ludvík Mucha o nových vlajkách a znacích historického soudního okresu Ivančice a Karel Černý o navrhování obecních praporů.

V sobotu odpoledne bylo na programu Česko-německé vexilogické setkání. Řídil je Jiří Tenora a přítomni vexilogové na něm vyslechli přednášku Erwina Günthera o znacích a vlajkách krajů a krajských měst v Pomořansku, Zbyška Svobody o československých vojenských praporech za 2. světové války a Romana Klimeše o symbolech slezských knížectví na velkém státním znaku republiky Československé z roku 1920. Zaujalo rovněž praktické předvádění vexilogické databáze na počítači, kterého se na závěr Česko-německého vexilogického setkání ujal Gunnar Staack.

Společenský večer byl objednán v restauraci Wagnerka na hradě Střekov. Někteří účastníci využili příjemného počasí a pěšky dorazili k dominantě Ústí nad Labem, jiní dali přednost hromadné městské dopravě a pěšky vystoupali jen poslední část trasy. Na hradních schodech pak proběhlo hromadné fotografování a u stolků na terase, z níž se ukazoval nádherný pohled na labské údoli, se počkalo na setmění. Když siluetu hradu Střekova ozářilo několik reflektorů, začala prohlídka těch jeho částí, které se dochovaly do dnešní doby nebo byly rekonstruovány. Temperamentní průvodkyně v češtině a němčině vyličila pohnutou historii hradu a převyprávěla legendy, které jsou spojovány s hradem Střekovem. V restauraci Wagnerka mezitím nachystali pro účastníky slavnostní večeři. Zahájil ji přípitek hostitele letošního kongresu a předsedů obou vexilogických společností Ludvíka Muchy a Andrease Herzfelda. A pak se již jen jedlo a přátelsky hovořilo o vexilogii i o všem možném.

Nedělní dopoledne bylo nejprve ve znamení výročních schůzí české i německé vexilogické společnosti. (Zprávu z 29. výroční členské schůze Vexilogického klubu najdete na dalších stránkách tohoto čísla.) Pak následovaly zbývající čtyři přednášky v rámci 2. českého národního vexilogického kongresu, které uváděl Zbyšek Svoboda. Nejprve pohovořil Pavel Fojtík o vexilogickém názvosloví v praxi a po něm Eva Turková o výstavě trofeji ve stockholmském vojenském muzeu. Jaroslav Martykán si připravil přednášku o typologii hrotů tureckých praporů ze sbírek sultánského paláce Topkapi a Jiří Tenora informaci o novém vydání Alba vlajek francouzského válečného námořnictva. Tečku za kongresem udělal předseda Vexilogického klubu, když oznámil, že se výbor rozhodl udělit kongresové ocenění Jiřímu Loudovi. Vzhledem k nepřítomnosti tohoto významného českého heraldika a vexilologa na ústeckém kongresu L. Mucha požádal Zbyška Svobodu, aby ocenění předal vyznamenanému na

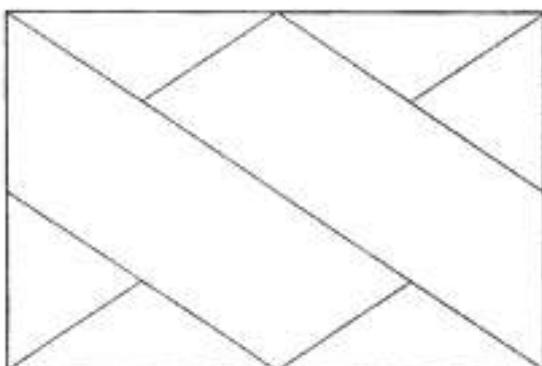
nejbližším zasedání podvýboru pro heraldiku. Zároveň ve stručnosti zhodnotil průběh letošního kongresu. Ocenil kvalitu jednotlivých vystoupení i pozornost, kterou kongresu věnovaly sdělovací prostředky (v regionálním i celostátním rozhlasu byly odvysílány části rozhovoru, který poskytl Aleš Brožek, o kongresu často psaly regionální i celostátní deníky, informace byly k dispozici i na internetu). Pořadatele však mrzela malá účast českých vexilogov (do Ústí jich přijelo méně než návštěvníků z Německa), i když náklady na ubytování, stravování a kongresový poplatek, v němž jsou zakalkulovány náklady na tisk sborníku, byly nižší než před 4 roky v Hradci Králové.

Aleš Brožek

The 2nd Czech National Flag Congress took place in Ústí nad Labem this September and 42 vexillologists (18 members of the Vexillology Club from the Czech Republic, two from Slovakia, 20 members of the German Society for Vexillology, the chairman of the Polish Flag Association and a vexillologist from Sweden) took part in it. The report mentions all the lectures which were delivered and congress activities (including the flag exhibition and the gala dinner on the castle of Štěklov).

SYMBOLY 2. ČESKÉHO NÁRODNÍHO VEXILOLOGICKÉHO KONGRESU

Vexilogické kongresy si nelze představit bez vlajky. Vždyť kdo jiný než vexilogové by měli mít pro své setkání připravenou vlajku, která by označovala místo konání kongresového jednání, která by se používala k výzdobě místnosti a která by kongres charakterizovala.

Proto, stejně jako před čtyřmi lety pro kongres v Hradci Králové, jsem i pro tento kongres navrhl vlajku. O její podobě jsem začal uvažovat v době, kdy bylo dohodnuto, že kongres se bude konat v Ústí nad Labem, protože je přirozené, že vlajka kongresu by měla mít vztah k mistu jeho konání. Vlajku Ústí nad Labem tvoří bílý list se dvěma červenými vodorovnými pruhy. Tím byly dány dvě barvy. Jako třetí se nabízela zcela přirozeně barva modrá. Je to barva, která je jednak i třetí barvou české vlajky, jednak je to barva použitá na vlajce FIAV – mezinárodní organizace vexilogických společností – i na vlajce Vexilogického klubu.

Zbývalo vytvořit nějakou figuru s použitím těchto barev, která by vhodně navozovala téma kongresu, byla by esteticky přijatelná a výrobně jednoduchá. Za základní figuru jsem zvolil krokov – starobylý heraldický symbol, který připomíná i písmeno „V“ symbolizující vexilogii. Protože se jedná o vlajku v pořadí druhého kongresu, použil jsem dvě kroky

v barvách pořádajícího města. Třetí barva se tak stala barvou listu. Umístění dvou krokvi na list je možné v různých podobách, z nichž některé vyžadují příliš úzké a tím nezřetelné krokve, jiné vyplňují list jen v některé části. Nakonec jsem zvolil propletené krokve vycházející z polovin šísky listu s hrany na okrajích listu. Tak se podařilo vytvořit barevně výrazné členění listu vlajky, která je výrobně jednoduchá a má i svou symboliku.

Vlajku 2. ČNVK tedy tvoří modrý list se dvěma propletenými krokvemi. Červená kroko vychází z dolní poloviny žerd'ového a vlajícího okraje a má vrchol ve středu horního okraje. Bílá obrácená kroko, která v žerd'ové části překrývá červenou kroko, vychází z horní poloviny žerd'ového a vlajícího okraje a má vrchol ve středu dolního okraje. Poměr šísky k délce listu je 2:3.

Emblém kongresu je kruhový s opisem ČESKÝ NÁRODNÍ VEXILOLOGICKÝ KONGRES – ÚSTÍ NAD LABEM 8.-10.9.2000 a číslem kongresu ve spodní části psaným římskou číslicí, vše tmavomodré. Ústředním motivem emblému jsou vlající listy vlajek v základních vexilogických barvách červené, modré, zelené, bílé a žluté. Jsou uzavřeny do lan tvořících vexilogický uzel žluté barvy. Vše je umístěno na světle modrém kruhovém poli.

Hlavní motiv emblému 2. ČNVK byl také použit při návrhu účastnické visačky. Laminovanou visačku z bílého barevně potištěného kartónu dostali všichni účastníci kongresu a také němečtí účastníci česko-německého setkání vexilogů, konaného v rámci kongresu.

Petr Exner

The author of this short information explains how he has designed the flag and the emblem for the 2nd Czech National Flag Congress. Two chevrons in the colours of Ústí nad Labem resemble the letter V for vexillology. The third colour (blue) is the international colour.

DOJMY Z PRVNÍHO ČESKO-NĚMECKÉHO SETKÁNÍ

Musím se přiznat, že jsem se zpočátku stavěl značně skepticky k tomuto setkání, navíc když jsem se dozvěděl, že se nepočítá ani s tlumočníkem, ani s překlady přednášek. Následně ale mohu prohlásit, že jsem byl s průběhem setkání velice spokojen. Ony dva a půl dne v Ústí nad Labem mi zůstanou jako příjemná vzpomínka. Čeští kolegové zvládli jazykový problém velice obratně tím, že rozdělili setkání na tři samostatná sezení: 2. český národní vexilogický kongres, společné česko-německé zasedání a 9. sraz německých vexilogů. Pro vlajkové designery to byla vitaná příležitost navrhnut hned tři nové vlajky.

Z českých referentů jsem slyšel pouze Aleše Brožka. Byl jsem při tom odkázán na promítané obrazy, protože češtinu neovládám. Nicméně jsem pochopil, že šlo o rozsáhlou dokumentaci a analýzu symbolů politických stran a organizací v Česku a na Slovensku.

Během společného zasedání byly referáty předneseny v němčině. Při diskusi se čeští kolegové vyjadřovali ve vlastním jazyce, což bylo umožněno vynikající dvojjazyčnou moderaci Jiřího Tenory. Obsahem čtyř přednášek se tu nehodlám zabývat, budou jistě uveřejněny v příslušných publikacích vexilogických společností. Na tomto místě bych chtěl poděkovat Petru Exnerovi za technickou podporu mé prezentace databáze o vlajkách. Velice na mne zapůsobilo technické vybavení v přednáškové místnosti s videokamerou, obrazovkami a projektem.

Zasedání německých vexilogů se vyznačovalo živou diskusi o další práci společnosti. Schmögrova přednáška o římském vexillu a Herzfeldova o symbolech mezinárodních sportovních svazů ukázaly, kolik neznámého je možno ještě prozkoumat v naší vědě.

Rámcový program měl dvě vyvrcholení, zahájení výstavy o vexilogii v městském muzeu a prohlidku hradu Střekov, po níž následovala společná večeře. Pro německé účastníky byla navíc uspořádána návštěva památkově chráněné budovy, v níž sídlí státní vědecká knihovna, a prohlídka starého města. Obě vedl Aleš Brožek, který rovněž odpovídal za organizační průběh celkového setkání. Všechny úkoly zvládl s obdivuhodnou lehkostí.

Rozdělení účastníků paralelními sezeními a odděleným ubytováním mělo pochopitelně i nevýhody. Vice možnosti výměny myšlenek mezi členy obou společnosti by bývalo bylo žádoucí. Při příštém podobném setkání podobného rázu by se nemělo zapomenout na synchronizaci přestávek.

Pro mne osobně poskytly schůze milou příležitost setkat se se starými přáteli a navázat nové zajímavé kontakty. Pozoruhodné bylo rovněž dozvědět se nejen o vexilogických zájmech českých kolegů, nýbrž i něco o jejich životních podmínkách. Přeji pořadatelům budoucích setkání obou vexilogických společností mnoho úspěchů.

(Přeložil jt)

Gunnar Staack

A German vexillologist evaluates the program of the Czech-German meeting and the 9th meeting of German vexillologists which took place in Ústí nad Labem.

ZPRÁVA Z 29. VÝROČNÍ ČLENSKÉ SCHŮZE VEXILOLOGICKÉHO KLUBU

Tradiční výroční členská schůze Vexilogického klubu, v pořadí již 29., která se uskutečnila dne 10. 9. 2000, měla netradiční místo konání – sešla se v areálu Univerzity J.E. Purkyně v Ústí nad Labem, a to v rámci 2. českého národního vexilogického kongresu. VČS proto měla jakýsi „slavnostnější“ ráz, neboť jednání probíhalo v přednáškovém sále UJEP, kde se konala větší část programu kongresu a který byl slavnostně vyzdoben nejen vlajkou 2. ČNVK, ale i vlajkami všech zúčastněných vexilogických společnosti a městskými vlajkami zastupujícími jednotlivé zúčastněné vexiology. Kromě členů z ČR nechyběli tradičně ani členové ze Slovenska a Německa.

Po přivítání a představení přítomných, kterého se ujal předseda klubu Ludvík Mucha, byla zvolena volební a návrhová komise. Poté Pavel Fojtík přednesl Zprávu o činnosti klubu od výroční schůze v r. 1999. Bylo v ní konstatováno, že uplynulý rok byl především ve znamení přípravy 2. ČNVK v Ústí nad Labem. Přípravy navázaly na práci již vykonanou v roce 1998, avšak hlavní kroky byly učiněny až v letech 1999 a 2000. Především Aleš Brožek z pověření výboru VK projednal s Muzeem města Ústí nad Labem možnost instalovat výstavku vexilogického materiálu některých členů VK na téma „Vexilogie známá – neznámá“ a s vedením UJEP možnost konání kongresu v jejich prostorách včetně ubytování a stravování. Organizátoři pak předběžně posoudili materiály, které členové VK nabízeli k vystavení, rozeslali průvodní dopis a konečnou přihlášku na 2. ČNVK, zajistili rezervaci 30 pokojů na kolejích UJEP v Ústí nad Labem pro ubytování účastníků kongresu a učebny pro jeho průběh. Dne 15.1.2000 schválil výbor VK návrh vlajky 2. ČNVK, který připravil Petr Exner, a zajistil její výrobu. Na zasedání v červnu 2000 schválil výbor návrhy změn stanov Vexilogického klubu (zejména harmonizace funkčního období výboru s terminy konání kongresů a zakotvení kongresových ocenění udělovaných klubem ve stanovách), schválil návrh na udělení čestného členství ve VK Josefu Česákovi a kongresového ocenění Jiřimu Loudovi. Výbor současně schválil definitivní program 2. ČNVK a pověřil Aleše Brožka jeho prezentaci ve sdělovacích prostředcích. Současně s přípravou kongresu probíhala příprava setkání českých a německých vexilogů.

V další části zprávy byla zmiňena skutečnost, že se klub přestěhoval (po kolikáté už !?) z klubovny v Sabinově ulici č. 3 do nové klubovny v Sabinově ulici č. 8, která se nachází v domě patřícím městské části Praha 3, a to z toho důvodu, že nájemce budovy v Sabinově ulici č. 3, společnost Inženýring dopravních staveb, byla již z této prostor vystěhována a že probíhá soudní spor s restituentem uvedené budovy. Výpověď obdržel posléze i Klub přítel Žižkova, pod jehož „hlavičkou“ nás klub klubovnu v Sabinově 3 používal, a to ke konci r. 1999. Stěhování proběhlo dne 11.12.1999 a bylo ukončeno na schůzi výboru dne 5.2.2000. Přestože se dlouhodobý nájem KPŽ a s ním i VK v prostorách v Sabinově 8 zdál být zpočátku nejistý, byl výbor v květnu letošního roku informován, že Obvodní úřad Městské části Praha 3 má i nadále zájem na udržení KPŽ, včetně nájmu jeho klubovních místností. Proto stěhování KPŽ, a tedy ani Vexilogického klubu z nových prostor pravděpodobně aktuálně nehrozí. I nadále pokračovala spolupráce s KPŽ, zejména co se týká příspěvků do jeho zpravodaje a pomocí členů výboru při stěhování a zprovoznění nové klubovny.

Výroční zpráva zmiňila i publikační činnost: bylo vydáno pět čísel Vexilogie (č. 112 – 116), přičemž 113. číslo bylo vytištěno kvalitnější offsetovou metodou. Dále byla vydána jak anglická verze Vexilokontaktu „States and territories of the World“, tak opětovně nepravidelná příloha Vexilogie Vexilokontakt č. 9 s článkem Josefa Hubky „Jihoafrické historické vlajky“, který vyšel jako první publikace klubu s barevnými vyobrazeními vlajek. Díky Petru Exnerovi i nadále fungují internetové stránky Vexilogického klubu. U příležitosti 80. výročí československé, resp. české státní vlajky nabídla výbor několika deníkům otištění článků k tomuto tématu. Na základě této nabídky byl zveřejněn příspěvek Pavla Fojtíka v časopise DP Kontakt (3/2000), Ludvíka Muchy v Radničních novinách (3/2000), Petra Exnera v Hradeckých novinách (1.4.), Karla Černého v Plzeňském deniku (30.3.), Jaroslava Martykána ve Večerníku Praha (24.3.) a v Listech Pisecka (30.3.) a Jana Vereščáka v Libereckém dnu (31.3.). Aleš Brožek poskytl ČTK informace o jubileu vlajky, které se objevily v Plzeňském deniku a Ústeckém deniku (27.3.), ve Večerníku Praha (25.3. a 31.3.), v Právu (31.3. a 3.4.), v ZN Novinách, Metru, Lidových novinách, Českém slovu, Svobodě, Českobudějovických listech (vše 31.3.) a na internetu v Britských listech (23.4.). Pokračovala i samostatná publikační

činnost členů VK a někteří z nich (Aleš Brožek, Karel Černý, Pavel Fojtík, Jiří Louda, Zbyšek Svoboda, Jan Tejkal a další) se aktivně podíleli na navrhování nových obecních praporů.

Pro lepší propagaci klubu a vexilogie výbor rozhodl, že budou připraveny propagační letáčky se základními informacemi o Vexilogickém klubu, které by měly být umístěny v provozovnách společností zabývajících se výrobou vlajek a praporů a v provozovnách některých členů VK. Předzvěsti této propagace bylo zaslání dopisu výboru společnostem podnikajícím v oblasti výroby vlajek a praporů, ve kterém jím byla nabídnuta odborná spolupráce a kolektivní členství. Na základě tohoto se členy klubu staly společnosti LIBEA, s.r.o., Liberec a Interflag, s.r.o., Lomnice nad Popelkou. Výbor VK s nimi již navázal spolupráci: zúčastnil se exkurze ve výrobně vlajek společnosti LIBEA, s.r.o., spojené s výjezdním zasedáním výboru. Někteří členové výboru (Pavel Fojtík, Zbyšek Svoboda, Petr Exner) připravují publikaci o užívání praporů v ČR, jejíž vydání hodlá LIBEA, s.r.o., zajistit a financovat. Společnosti Interflag poskytuje pravidelně odborné konzultace Pavel Fojtík.

Zmíněna byla i účast Jiřího Tenory z pověření minulé výroční schůze na valném shromáždění FIAV u příležitosti konání XVIII. mezinárodního vexilogického kongresu ve Victorii v Kanadě, kde přednesl návrh na změnu stanov FIAV. Mezi dalšími aktivitami členů VK bylo zmíněno např. zapojení do práce podvýboru pro heraldiku PSP ČR při posuzování návrhů nových obecních symbolů (Zbyšek Svoboda, Pavel Fojtík, Aleš Brožek, Jiří Louda a Pavel Palát) nebo spolupráce se zahraničními vexilogickými společnostmi (setkání českých a německých vexilogů u příležitosti 2. ČNVK, výměna periodik se 4 tuzemskými a 25 zahraničními partnerskými subjekty).

Po zprávě o činnosti následovala zpráva o hospodaření VK v r. 1999 a rozpočtu na r. 2000, kterou přečetl Pavel Fojtík, a revizní zpráva, kterou přednesl Karel Černý. Návrh na doplnění Stanov VK o kongresové ocenění, který zpracoval Jiří Eichler a přednesl Jaroslav Martykán, vyvolal značné diskuse ohledně názvu ocenění, nicméně doplnění stanov bylo nakonec schváleno, a to všemi přítomnými při jedné absenci. Výroční členská schůze dále schválila udělení čestného členství ve Vexilogickém klubu Josefu Česákovi za jeho osobní zásluhy o vznik české vexilogie.

V odborné části pak již tradičně vystoupil Josef Hubka na téma „Vexilogické novinky ve státní symbolice za r. 1999 – 2000“ a Jiří Tenora podrobněji informoval o zasedání FIAV na XVIII. mezinárodním vexilogickém kongresu.

Následovaly volby výboru Vexilogického klubu pro nové funkční období. Schůze zvolila výbor ve „staronovém složení“: Aleš Brožek, Jiří Eichler, Petr Exner, Pavel Fojtík, Josef Hubka, Jaroslav Martykán, Ludvík Mucha, Zbyšek Svoboda a Jiří Tenora. Revizorem byl opět zvolen Karel Černý. (Na ustavující schůzi nového výboru 7.10.2000 byl předsedou klubu opětovně zvolen Ludvík Mucha.) Ke všem předneseným tématům se pak rozpravidla živá diskuse všech přítomných, která plynule přešla do dalšího programu 2. ČNVK.

Výroční členská schůze schválila toto usnesení:

I. Výroční členská schůze schvaluje

- a) zprávu o činnosti výboru VK od poslední VČS v r. 1999 a vyslovuje dosavadnímu výboru absolutorium za výkon funkce od r. 1995;
- b) zprávu o hospodaření VK v r. 1999, včetně zprávy revizora, a návrh rozpočtu na r. 2000.

II. Výroční členská schůze schválila

- a) změnu Stanov Vexilogického klubu podle návrhu výboru (příloha), a to všemi přítomnými při jedné abstenci.

- b) Udělení čestného členství ve Vexilogickém klubu ing. Josefmu Česákovimu za jeho osobní zásluhy o vznik československé vexilogie, a to při příležitosti jeho 80. narozenin.

III. Výroční členská schůze zvolila na nové funkční období výbor Vexilogického klubu ve složení Aleš Brožek, Jiří Eichler, Petr Exner, Pavel Fojtík, Josef Hubka, Jaroslav Martýkán, Ludvík Mucha, Zbyněk Svoboda a Jiří Tenora. Revizorem byl zvolen Karel Černý.

IV. Výroční členská schůze vzala na vědomí zprávu delegáta VK na zasedání FIAV na XVIII. Mezinárodním vexilogickém kongresu ve Victori (Kanada).

V. Výroční členská schůze ukládá nově zvolenému výboru

- a) dále sledovat možnosti umístění archivu a klubovní místnosti VK pro případ potřeby;
- b) pokračovat v aktivní propagaci VK a hledání sponzorů jeho činnosti;
- c) připravit podklady pro mimořádnou revizi hospodaření k 31. 12. 2000 a umožnit zpřístupnění prostředků na vkladní knížce více osobám.

Josef Hubka

VEXILOLOGIEZNÁMÁ-NEZNÁMÁ

Od 8. září do 7. října 2000 měli návštěvnici Muzea města Ústí nad Labem možnost prohlédnout si neobvyklou výstavu. Při příležitosti 2. českého národního vexilogického kongresu zde byla instalována výstava přibližující tuto poměrně mladou pomocnou vědu historickou. Účastníci kongresu byli také prvními, kteří mohli posoudit, zda se autoru scénáře

výstavy Aleši Brožkovi podařilo vybrat exponáty tak, aby zaujaly jak laiky, tak odborníky.

V zasklených panelech byly vystaveny fotografie, dopisy nebo ukázky ze sbírek průkopníků vexilogie.

Z pionýrů světové vexilogie zde byl připomenut

W. Crampton, K. Fachinger, O. Neubecker, K. Siersma, W. Smith a A. A. Usačov. Česká vexilogie byla zastoupena fotografií J. Česáka a ukázkou z jeho publikační činnosti, materiály z pozůstatosti J. Hlaváčka, J. Klementa a M. Kroupy. Další panely ukazovaly, že se vexilogie

vydělila z heraldiky a nyní je svébytnou naukou s vlastním názvoslovím (ve vitríně bylo vystaveno Svobodovo názvosloví), která se vyučuje na vysokých školách (ukázána diplomová práce z oboru vexilologie obhájená v letošním roce na ústecké Univerzitě J. E. Purkyně). Poměrně velký prostor byl věnován vexilogickým společnostem, FIAV a kongresům (stolní vlaječky dovezené z kongresů, plaketa Vexillon). Z českých vexilogických institucí byl zastoupen Vexilogický klub fotografiemi ze svých výročních schůzi a ukázkami periodika *Vexilologie*, Středisko vexilogických informací a Regionální středisko vexilogie a heraldiky. Další exponáty přibližovaly historii československé a české státní vlajky a problematiku městských a obecních praporů v České republice a na Slovensku. Mezi nejvzácnější exponáty patřilo privilegium z 19. června 1457 zmiňující první ústecký prapor. Zapůjčil je Archiv města Ústí nad Labem stejně jako materiály týkající se jednání o podobě střekovské vlajky v r. 1936 či návrhy ústecké vlajky z veřejné soutěže v r. 1990. Originální ústeckou vlajku pak zapůjčil Magistrát města Ústí nad Labem z kanceláře jednoho z náměstků primátora. Další exponáty pocházely od A. Brožka, P. Exnera, Kari K. Laurly z Helsinek, z obecního úřadu v Telči (dekret předsedy Poslanecké sněmovny, jimž byly uděleny obecní symboly Telči v r. 1999), z Muzea města Ústí nad Labem (prapory ústeckých spolků z 19. století a střelecké terče s vexilogickými motivy), od P. Strašiftáka a M. Týmy. Výstavu zpestřovaly i takové kuriozity, jako je kartáček na zuby s obrázkem vlajky, či ponožky a vázanka s vyšitými vlajkami. Ti, kteří výstavu nestihli navštívit, nemusí být zklamáni. V příštím roce bude instalována v děčinském okresním muzeu. Místo návrhů ústecké vlajky však budou vystaveny návrhy děčínské vlajky ze soutěže uspořádané v r. 1992. -jm-

A flag exhibition was prepared at the occasion of the 2nd Czech National Flag Congress in the museum of Ústí nad Labem. As the exposition was intended for the public which is unfamiliar with the term of vexillology, small objects like stamps, coins, pins, a toothbrush or a tie with flags were shown. Photos of leading vexillologists, flag books, plates and magazines as well as samples from flag collections including wooden targets enriched the show. The rarest exhibit was a privilege of 19 June 1457 mentioning the first flag of Ústí nad Labem.

RŮZNÉ

JIŘÍ LOUDA OSMDESÁTILETÝ

Dne 3. října 2000 oslavil významné životní jubileum, osmdesáté narozeniny, přední český heraldik a vexilog plk. Jiří Louda, člen Vexilogického klubu. Narodil se v Kutné Hoře, kde vystudoval reálku, a na sklonku 30. let nastoupil do důstojnické školy v Terezině, aby se stal profesionálním vojákem. Krátce po okupaci republiky, v červenci 1939, odešel přes Polsko do Francie a později se přes Gibraltar dostal do Velké Británie. Všude se snažil aktivně zařadit do armády, aby mohl bojovat za osvobození své vlasti. Nejdříve sloužil u dělostřeleckého pluku, v roce 1941 prošel parašutistickým výcvikem, ale nakonec o rok později absolvoval zpravodajskou školu a pracoval ve 2. odboru ministerstva národní obrany pod velením plk. Moravce. V červnu 1945 se vrátil do Československa, ale už v červenci 1948, po komunistickém převratu, byl z armády propuštěn a o rok později byl bez udání důvodů (jak se později ukázalo "preventivně") uvězněn na 13 měsíců na Mirově. Jako mnoho dalších příslušníků západního odboje už neměl nikdy šanci sloužit v armádě, a tak pracoval v Olomouci jako knihovník.

Dlouhý pobyt ve Velké Británii měl velký význam pro jeho pozdější odbornou činnost. Měl totiž možnost seznámit se s anglickou heraldickou školou, která v jeho práci zanechala zřetelné stopy. Jeho heraldicky čistá a dokonalá kresba se stala velkým vzorem pro mnoho dalších heraldických výtvarníků. Publikoval celou řadu odborných článků a knížek s heraldickou tematikou a v dobách, kdy u nás bylo heraldické literatury poskrovnu, tak přispíval k popularizaci této pomocné vědy historické. Vzpomeňme například jeho publikace *Znaky československých měst* (Mladá fronta, Praha 1975) nebo *Znaky měst Severomoravského kraje* (kterou zpracoval společně s L. Baletkou v ostravském vydavatelství Profil v roce 1980). V roce 1972, tedy v době, kdy měl Vexilogický klub za sebou první měsice své existence, vydal v Německu publikaci *Flaggen und Wappen der Welt von A-Z*, jež se pro mnohé české vexilology stala jednou ze stěžejních prací své doby. Snad jediným jejím nedostatkem bylo to, že se sháněla velmi obtížně v prodejnách zahraniční literatury. Jedním z vrcholů jeho heraldické odborné tvorby se později stala publikace *Lines of Succession (Heraldry of the Royal Families of Europe)*, na které pracoval společně s Michaelm Maclaganem a která vyšla v několika vydáních nejen ve Velké Británii, ale také například ve Francii (*Les dynasties d'Europe*). Zájemci o panovnickou heraldiku v ní naleznou na dva a půl tisice znaků nakreslených nezaměnitelným londýnským rukopisem. Půl století se Jiří Louda specializuje na studium znaků a heraldických praporů příslušníků anglického Podvazkového řádu. S touto tematikou se mohli členové klubu setkat v jeho článku i na stránkách *Vexilogie* (č. 86, s. 1675).

Zřejmě nejvíce vstoupil Jiří Louda do podvědomí veřejnosti (a to nejen odborné) jako autor výtvarné podoby současného státního znaku a především jako autor vlajky prezidenta České republiky. Poté, co byl při českém parlamentu ustaven podvýbor pro heraldiku, se zapojil aktivně do náročné odborné práce při posuzování a schvalování nových obecních znaků a praporů a sám je autorem symbolů mnoha českých obcí. Jen namátkou vzpomeňme města Olomouc, Ostravu, Orlovou, Havířov, Moravské Budějovice, ale také menší obce jako Bělkovice-Lašťany, Blatce, Bludov, Grygov a mnoho dalších. Je také autorem znaku Olomouckého biskupství z roku 1990.

Poprvé jsem se s Jiřím Loudou viděl osobně v roce 1977 při svém krátkém pobytu v Olomouci, kde mě ochotně přijal a několik hodin si se mnou povídal o naší společné zálibě, vexilologii. Tehdy jsem ještě netušil, že o dvě desítky let později se budu s Jiřím Loudou pravidelně vidat na zasedáních podvýboru pro heraldiku a vexilologii, na což vždy budu nesmírně hrdý. Za všechny české vexilology bych mu rád prostřednictvím těchto řádků poděkoval za to, co pro českou vexilologii a heraldiku udělal. Přeji mu do dalších let mnoho zdraví a spokojenosti a dovoluji si ve skrytu duše doufat, že vytvoří mnoho dalších nových znaků a praporů českých obcí.

P. Fojtík

Autoři hlavních článků:

Karel Černý, Kralovická 8, 323 31 Plzeň

VEXILOLOGIE (ISSN 1211-2615) - zpravodaj Vexilogického klubu, 130 00 Praha 3, Pod lipami 58. Výkonný redaktor ing. Aleš Brožek. Toto číslo připravila redakční rada ve složení ing. A. Brožek, mgr. J. Eichler, ing. P. Exner, mgr. P. Fojtík, J. Hubka, ing. J. Martykán, doc. dr. L. Mucha, CSc., dr. Z. Svoboda a ing. J. Tenora. Výtvarně spolupracoval ing. Petr Exner. Anglické překlady Darina Martykánová.

Prosinec 2000

č. 118

OBSAH:

NOVÉ PRAPORY ZÁPADOČESKÝCH OBCÍ	2207
ZNAK A PRAPOR ČERNOŽIC NAD LABEM.	2212
2. ČESKÝ NÁRODNÍ VEXILOLOGICKÝ KONGRES	2213
SYMBOLY 2. ČESKÉHO NÁRODNÍHO VEXILOLOGICKÉHO KONGRESU	2215
DOJMY Z PRVNÍHO ČESKO-NĚMECKÉHO SETKÁNÍ	2216
ZPRÁVA Z 29. VÝROČNÍ ČLENSKÉ SCHŮZE VEXILOLOGICKÉHO KLUBU	2217
VEXILOLOGIEZNÁMÁ-NEZNÁMÁ	2220
RŮZNÉ	2221
Jiří Louda osmdesátiletý	2221

CONTENTS:

NEW MUNICIPAL FLAGS AND ARMS FROM WESTERN BOHEMIA	2207
THE ARMS AND FLAG OF ČERNOŽICE NAD LABEM	2212
2nd CZECH NATIONAL FLAG CONGRESS	2213
THE SYMBOLS OF THE 2nd CZECH NATIONAL FLAG CONGRESS	2215
IMPRESSIONS FROM THE 1st CZECH-GERMAN MEETING	2216
THE REPORT FROM THE AGM OF THE VEXILLOLOGY CLUB	2217
FLAG EXHIBITION	2220
VARIA	2221
Jiří Louda is eighty	2221